

JAMOAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA QO'RIQLASH FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI VA IJTIMOY ZARURATI

Jamoat xavfsizligi universiteti kursanti

Anaguliyev Dilshodbek Olim o'g'li

Annotatsiya: Mazkur maqolada jamoat xavfsizligini ta'minlashda qo'riqlash faoliyatining huquqiy asoslari, ijtimoiy zarurati va amaliy ahamiyati tahlil qilinadi. Unda qo'riqlash xizmatining fuqarolar, obyektlar va mol-mulk xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni, huquqbuzarliklar profilaktikasidagi vazifalari hamda jamoat xavfsizligi tizimidagi yordamchi subyekt sifatidagi maqomi yoritiladi.

Kalit so'zlar: jamoat xavfsizligi, qo'riqlash faoliyati, qo'riqlash xizmati, huquqiy asos, profilaktika, ijtimoiy zarurat

Аннотация: В статье анализируются правовые основы, социальная необходимость и практическое значение охранной деятельности в обеспечении общественной безопасности. Рассматриваются роль охранной службы в защите граждан, объектов и имущества, а также ее профилактические функции.

Ключевые слова: jamoat xavfsizligi, qo'riqlash faoliyati, qo'riqlash xizmati, huquqiy asos, profilaktika, ijtimoiy zarurat

Abstract: This article analyzes the legal basis, social necessity and practical importance of security activities in ensuring public safety. It discusses the role of security services in protecting citizens, facilities and property, as well as their preventive functions.

Keywords: jamoat xavfsizligi, qo'riqlash faoliyati, qo'riqlash xizmati, huquqiy asos, profilaktika, ijtimoiy zarurat

Qo'riqlash faoliyati o'z mazmuniga ko'ra obyektlar, hududlar, mol-mulk hamda ayrim hollarda shaxslarning xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan maxsus faoliyatdir. Mazkur faoliyatning jamoat xavfsizligi bilan bog'liqligi shundaki, qo'riqlash xodimlari xizmat olib borayotgan joylarda huquqbuzarliklarning oldini olish, shubhali holatlarni

aniqlash va tegishli vakolatli organlarga axborot yetkazish orqali umumiy xavfsizlik muhitini mustahkamlaydi.

O‘zbekiston Respublikasining “Qo‘riqlash faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni ushbu sohadagi munosabatlarni tartibga soluvchi asosiy huquqiy manba sifatida qo‘riqlash faoliyatining mazmuni, subyektlari, huquq va majburiyatlari, shuningdek, xizmatni tashkil etishning umumiy qoidalarini belgilaydi. Bu esa qo‘riqlash xizmatini jamoat xavfsizligini ta‘minlash tizimining alohida huquqiy instituti sifatida baholash imkonini beradi.

Qo‘riqlash faoliyatining ijtimoiy zarurati bir necha omillar bilan izohlanadi. Birinchidan, aholi soni, xizmat ko‘rsatish obyektlari, savdo markazlari, ta‘lim muassasalari, banklar, transport infratuzilmasi va boshqa jamoat ahamiyatiga ega obyektlar sonining ortishi xavfsizlikka bo‘lgan ehtiyojni kuchaytiradi. Ikkinchidan, jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning ayrim shakllari oldini olishda doimiy nazorat va kuzatuvning mavjudligi muhim omil hisoblanadi.

Qo‘riqlash xizmatining o‘ziga xos jihati shundaki, u huquqni muhofaza qiluvchi organlar o‘rnini bosmaydi, balki ularning faoliyatini to‘ldiradi. Qo‘riqlash xodimlari davlat majburlov vakolatlariga ega bo‘lmagan holda, profilaktik kuzatuv, nazorat-o‘tkazish tartibini tashkil etish, signalizatsiya va videokuzatuv vositalaridan foydalanish hamda xavf haqida tezkor xabar berish orqali jamoat xavfsizligiga hissa qo‘shadi.

Amaliyotda qo‘riqlash faoliyatining samaradorligi uning huquqiy asoslari aniqligi, xodimlarning kasbiy tayyorgarligi, texnik vositalar bilan jihozlanganlik darajasi va vakolatli organlar bilan hamkorlik mexanizmlariga bog‘liq. Ayniqsa, qo‘riqlash xodimlarining vakolatlari va cheklovlarini aniq bilishi fuqarolarning huquq va erkinliklari buzilishining oldini oladi.

Xulosa qilib aytganda, qo‘riqlash faoliyati jamoat xavfsizligini ta‘minlashda muhim profilaktik va tashkiliy-huquqiy ahamiyatga ega. Uni takomillashtirish uchun qo‘riqlash xodimlarining huquqiy bilimini oshirish, texnik vositalardan foydalanishni kengaytirish va vakolatli organlar bilan hamkorlik mexanizmlarini yanada mustahkamlash zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Qo‘riqlash faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni. 15.06.2022-yil, O‘RQ-778-son.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Ichki ishlar organlari to‘g‘risida”gi Qonuni.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-27-son Farmoni.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Jamoat xavfsizligini ta‘minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasida ichki ishlar organlari faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6196-son Farmoni.
5. O‘zbekiston Respublikasining Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi.
6. Qo‘riqlash xizmati faoliyatining huquqiy asoslari: o‘quv qo‘llanma. — Toshkent.
7. Lex.uz — O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik ma‘lumotlari milliy bazasi.